

Èjee Nàtr'ìgwìinii'ài Guk'àndehnaatì...

Chuu K'àdatr'agwadaadhàt hàh Gwaa'àn ts'at Yeenoo Gwìniidhat Jidìi
Gàhgwìdandàih

(translated from English by William Firth)

Èjee Nàtr'ìgwìinii'ài Guk'àndehnaatì...jùk nits'òo gàhgwìdandàii k'ìighe' aii Social Science Humanities Research Council kat goovàazhii gwìzhìt tsèedhòh gwìnt'atr'áhtshuh gwàt University Alberta eenjit goonee'aa, akoots'at khehòk nàgwìjìlzhii Traditional Knowledge Steering Committee dzhat Nàgwìchoonjik gwìnjik geenjit zhàn giinlii, Nakhwanankat geenjit K'àdagwadaadhàt ànts'at izhuu kat nakhwindii gwà'àn tthak diiyàh gwìchìl'ee gidilìh. Nagwìdàdhat nihk'ìitik gwìnjik (2015-2022), aii juudìn jii gwìtr'it gwìzhìt gidilii kat chan Nàgwìchoonjik gwìnjik ànts'at yì'èenuu Amazon Njik gwìdii gwà'àn akoots'at nijìn Mekong Njik gwìdii gwà'àn gwìtr'it goots'an gogwahahtsaa lòo yeendoo jì' dinjii kat dàgwehdeenjaa geenjit gwìniint'ài gogwaatsii geenjit diinjigidijii duulèh nits'oos'at ìuk kàagiheedi'yaa geenjit gòo chuu k'àtr'inaatìi. Tr'oochìt aii gwìzhìt lòo nits'òo chuu ch'ih k'ìighe' t'at gwìdàndàii gòo nits'òo chuu ch'ih kak geenjit tr'ìgwiindàii' gwàt (yì'èenuo ts'at jùk gweendòo) chuu dàgòonch'uu geenjit goovàh gwaandak tr'ehshit lòo gwìk'it chan guunke'ta'aih. Nijìn gwà'àn ìuk kàn gwìdàndàii' gòo nijìn gwà'àn diik'ìidijii geenjit chan giiniindhan gòo han nihhìnehch'ì' aii han iisrits'at gwìzhìt niinlaii lòo aii gwandak chan kàgintii gwàt duulèh aii kak gik'agàhaandal ànts'at izhuu kat gwàh gogwahaandàk. Gwàt nihts'at tr'ìgìjkhii k'ìighe gwìk'it gik'atr'aanjii, jii t'at nits'òo tthak "èjee nàtr'ìgwìinii'ài guk'àndehtr'inaatìi" lòo gwiyya'an gwìk'it gòonlii. Nijìn gwee'ee gòo gweenii gwà'àn gwàts'at tthak, aii han zhìt jidìi kàn gugwandàii gòo vehdanh jì' duuyeh jùk gwìts'at gwìdàndàii' ànts'at tthak lòo gwì'it nagwìjìazhii gwìk'ìnjì'ìidijii; han nihhìnehch'ì' sriigwandàih kwah jì', dàgwìheech'yàa?

Juudìn Ìuk Kàagidi'ii Kat chan nits'òo gwìdàndàii lòo gwìjzrii guk'àndehtr'inaatìi, nits'òo akòo t'agwìdi'ii tth'aih gwìk'it gòo'ài, yì'èenuo nits'òo akòo t'ageedi'in' gwìk'it jùk gweendòo akòo t'agwìdi'ii. Jùhts'ants'at gwìk'it gwìdàndàii ànts'at tthak jùk nits'òo nants'at t'atr'ah'ii gòo gwìndii gwà'àn jidìi gwìtr'it gogwaatsii akoots'at jùk nits'òo gwìdàndàii yee'òk nan èjee nàtr'agwìheedhaa gwìk'it gòo'aih. Jùu t'agòonch'uu t'at gì'gwàdhan kwaa gwàt dinjii kat jidìi tthak gogwinaa'ii, goodhìlch'eii, gik'atr'aanjii ts'at nihts'at tr'agwaandak, aii nan k'àtr'inaatìi geenjit giiniindhàn.